

ماهنامه اردیبهشت ماه ۱۴۰۱

آکادمی پژوهش افزار

معرفی بخش جعبه ابزار (Toolkits) شبکه EQUATOR (افزایش کیفیت و شفافیت تحقیقات حوزه سلامت)

Enhancing the QUALity and Transparency Of health Research (EQUATOR)

<https://www.equator-network.org>

Toolkits

This section provides practical help and resources to support you in:

Writing research

Selecting the appropriate reporting guideline

Peer reviewing research

How to develop a reporting guideline

Using guidelines in your journal

«در این ماهنامه، از ۵ بخش موجود در تصویر ۳ بخش اول تشریح می گردند»

بخش اول: نگارش مقاله

چگونگی نگارش یک مقاله پژوهشی با استفاده از دستورالعمل های گزارش دهی

با استفاده از منابع موجود در بخش جعبه ابزار شبکه EQUATOR و دستورالعمل های گزارش دهی می توان در مسیر صحیح نگارش یک مقاله پژوهشی عالی قرار گرفت.

مقاله شما پس از انتشار زندگی مستقل جدیدی را آغاز خواهد کرد. مورد مطالعه و ارزیابی انتقادی قرار می گیرد و ممکن است به مرورهای سیستماتیک، اطلاع رسانی دستورالعمل های بالینی و تاثیرگذاری بر عملکرد بالینی کمک کند.

شما قبل از ارسال مقاله خود به یک ژورنال، باید اطمینان حاصل کنید که مقاله به هدف خود خواهد رسید یا خیر:

- آیا یک ارزیاب یا داور کاکرین (Cochrane) قادر است روش های مطالعه شما را جهت بررسی ریسک سوگیری مورد بررسی موشکافانه قرار دهد؟
  - آیا محقق دیگری قادر است آزمایش شما را تکرار کند؟
  - آیا نتایج عددی یا کمی را می توان به آسانی از مقاله شما استخراج نمود؟
  - آیا جزییات کافی در مورد مداخله خود ارائه کرده اید تا امکان استفاده از آن در کار بالینی فراهم باشد؟
- منابع موجود در این جعبه ابزار به شما کمک می کنند تا از طریق گزارش مطالب به بهترین روش ممکن، به طول عمر مفید و کاربردی مقاله خود دست یابید.

• [یافتن شیوه گزارش دهی صحیح با استفاده از EQUATOR Wizard](#)

• [جستجو و بررسی دستورالعمل های گزارش دهی در کتابخانه EQUATOR](#)

- مطالعه فصل های کتاب درسی ما که علت مفید بودن دستورالعمل های گزارش دهی را توضیح

می دهد.

- بررسی مثال هایی از گزارش دهی مطلوب

- استفاده از COBWEB، یک ابزار آنلاین برای نگارش گزارش های کارآزمایی کنترل شده

تصادفی

- مطالعه مقاله «چگونگی نگارش یک مقاله پژوهشی مطلوب» جهت گزارش دهی تحقیقات حوزه

سلامت

- استفاده از یک مقاله ژورنالی در وب سایت Authoraid با کامنت های حاشیه آن در خصوص

ابعاد نگارش علمی، به عنوان منبعی الهام بخش

- دنبال کردن توصیه های ICJME

- پشتیبانی از نگارش حرفه ای پزشکی

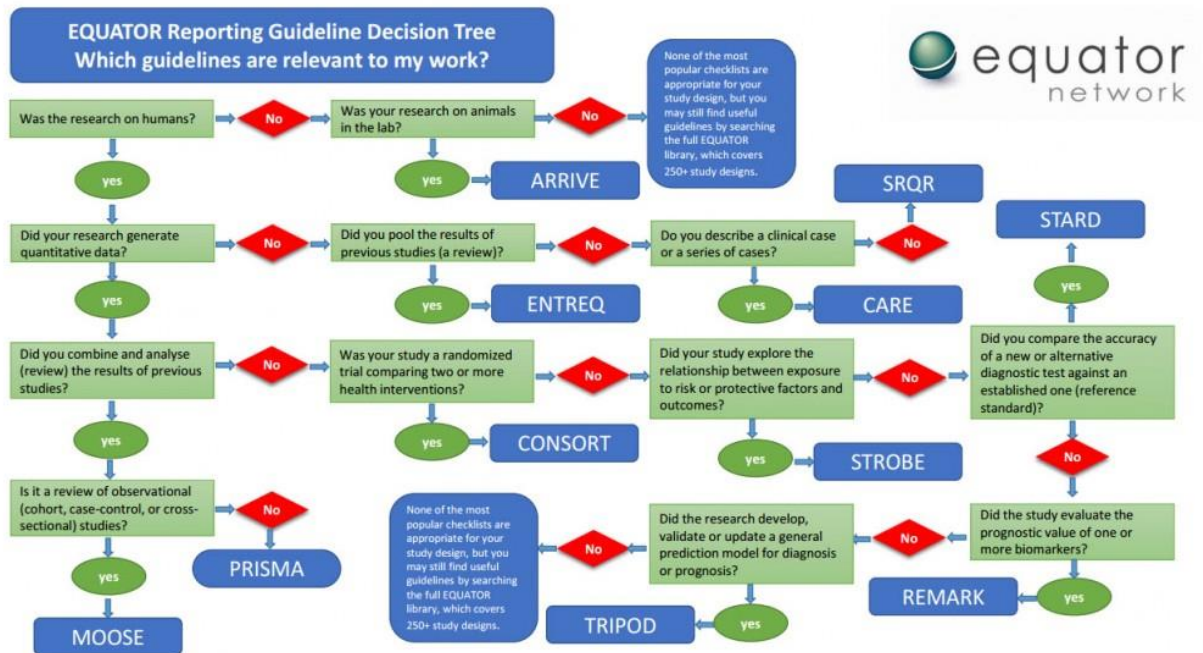
- راهنمای عمومی در خصوص نگارش علمی

بخش دوم: انتخاب دستورالعمل گزارش دهی مناسب

نویسندگان مقالات پژوهشی اغلب فراموش می‌کنند که جزئیات مطالعه خود را که دانستن آن برای خوانندگان مهم است، گزارش کنند. این امر می‌تواند انتشار مقاله را با تأخیر مواجه سازد و مانع از بکارگیری، استناد یا تکرار کار آنها شود که در واقع اتلاف منابع انسانی و مالی شده در تحقیق است.

دستورالعمل‌ها و چک لیست‌های گزارش دهی برای طیف وسیعی از انواع تحقیق و طرح‌های مطالعاتی طراحی شده‌اند که مهم‌ترین چیزهای مورد نیاز خوانندگان برای دانستن را ارائه می‌کنند.

در سال ۲۰۱۵، EQUATOR یک [فلوچارت ساده \(در قالب فایل پی دی اف\)](#) را برای کمک به نویسندگان، سردبیران و داوران جهت یافتن مناسب‌ترین چک لیست و دستورالعمل گزارش دهی ارائه کرد.

ما در همکاری با [گروه تحقیقاتی Penelope](#) یک سیستم آنلاین (online wizard) مبتنی بر این چارت طراحی کردیم. نخستین نسخه EQUATOR wizard توسط مرکز Biomed در فوریه سال ۲۰۱۶ به طور آزمایشی اجرا شد. این سیستم در سیستم سابمیت ۴ ژورنال BMC تعبیه شد و نتایج امیدوارکننده تحلیل های قبل / بعد در ژورنال ([Research Integrity and Peer Review](#)) در دسامبر ۲۰۱۷ منتشر شد.

در اوایل سال ۲۰۱۸، ما نسخه جدیدی از wizard را با نام "GoodReports" (www.goodreports.org) را راه اندازی کردیم که اکنون شامل ۱۶ مورد از پرکاربردترین دستورالعمل های گزارش دهی است و نیز شما را به سمت یک نسخه آنلاین قابل ویرایش از چک لیست جهت سابمیت مقاله خود برای یک ژورنال هدایت می کند. در اکتبر سال ۲۰۱۹، ما یک پروژه سه ساله را برای بهبود بیشتر [GoodReports](#) از طریق افزودن دستورالعمل های گزارش هی بیشتر و تسهیل بکارگیری بیش از یک دستورالعمل گزارش دهی (در صورت لزوم) آغاز کردیم.

[این ابزار رایگان به شما کمک می کند تا بفهمید کدام دستورالعمل گزارش هی برای شما مناسب است.](#)

همچنین شما می توانید [بانک دستورالعمل های گزارش دهی EQUATOR](#) را جستجو کنید، یا در وب سایت «مرکز پزشکی مبتنی بر شواهد آکسفورد» ([Oxford's Centre for Evidence-based Medicine](#))، اطلاعات بیشتری در مورد انواع مختلف مطالعه کسب نمایید.

بخش سوم: داوری مقالات

بکارگیری منابع این بخش به شما کمک می کند تا در این خصوص تصمیم گیری کنید که آیا متن تحقیق حاوی جزئیات کافی برای قضاوت در مورد کیفیت آن می باشد یا خیر.

- یادگیری در مورد بکارگیری دستورالعمل های گزارش دهی برای کمک به ارزیابی شما
- آموزش ارزیابی / داوری و دستورالعمل های نهادهای آموزش عالی و ناشران
- ارزیابی و داوری در اخبار و ادبیات موضوع

دستورالعمل های گزارش دهی در داوری

دستورالعمل های گزارش دهی، ابزارهایی برای محققان حوزه سلامت جهت استفاده در نگارش متن مقالات هستند. این ابزارها حداقل فهرست هایی از اطلاعات مورد نیاز برای تضمین این امر را فراهم می سازند که متن مقاله مربوطه:

- توسط خواننده قابل درک است
- توسط یک محقق قابل تکرار است
- توسط یک پزشک برای اتخاذ یک تصمیم بالینی قابل استفاده است
- در یک مرور سیستماتیک قابل لحاظ است.

دستورالعمل های گزارش دهی برای داوران نیز مفید هستند. اگر اطلاعات مورد نیاز یک دستورالعمل گزارش دهی در متن مقاله لحاظ نشده باشد، شما قادر نیستید تا قضاوت درستی در مورد کیفیت مطالعه داشته باشید. در سال ۲۰۱۲، ما [دریافتیم](#) که حدود ۳۵ درصد از ژورنال ها امکان دسترسی رایگان به دستورالعمل های آنلاین فرایند داوری خود را ایجاد کرده اند و از میان این گروه، نیمی از آنها دستورالعمل های گزارش دهی را ذکر کردند.

شناسایی دستورالعمل های گزارش دهی یا نگارش صحیح

برخی از ژورنال ها از نویسندگان خود می خواهند که چک لیست راهنمای نگارش مناسب را در هنگام سابمیت تکمیل کنند و آن را برای داوران خود ارسال می کنند. سایر ژورنال ها از داوران خود می خواهند که خودشان یک دستورالعمل نگارش مناسب را شناسایی کنند و هنگام داوری آن را در نظر بگیرند. حتی اگر ژورنال شما دستورالعمل های نگارش یا گزارش دهی را ذکر نکرده باشد، شما همچنان آنها را در بررسی خود مفید خواهید یافت.

از [جعبه ابزار ما برای یافتن دستورالعمل نگارش یا گزارش دهی مناسب](#) برای مقاله مورد نظر خود استفاده کنید. اگر در تلاش هستید که دریابید نویسندگان چه نوع مطالعه ای انجام داده اند، تعاریف زیر ممکن است به شما کمک کند:

- اگر متن مربوطه، طریقی از یک مطالعه را گزارش می کند که هنوز انجام نشده است، آن متن یک [پروتکل](#) است.
- اگر متن مربوطه، مجموعه ای از ادبیات موجود را گزارش کند، یک [مرور \(review\)](#) است.
- اگر نویسندگان معیارهای ورود و خروج را تعیین کرده و سپس تمام مقالات مرتبط را برای گنجاندن در مرور خود جمع آوری کنند، این یک [مرور سیستماتیک](#) است.
- اگر نویسندگان مجموعه ای از مقالات را به نمایندگی از کل مقالات برای گنجاندن در مرور خود انتخاب کردند، این یک [مرور روایتی](#) است
- [تحقیق کیفی](#) داده های توصیفی مانند مصاحبه های بدون ساختار، داستان یا یک مطالعه موردی را جمع آوری می کند.
- [تحقیق کمی](#) داده های عددی مانند قد و وزن را جمع آوری می کند.

- اگر متن مقاله مربوطه، میزان مقرون به صرفه بودن یک مداخله را بررسی کند، در واقع یک ارزیابی اقتصادی است.

- اگر متن مربوطه، داستان یک بیمار یا گروهی از بیماران مشابه را بیان می‌کند، آنگاه یک مطالعه موردی یا مجموعه‌ای از مطالعات موردی را توصیف می‌کند.

- اگر متن مربوطه، توصیف‌گر یک پژوهش در مورد مداخله، درمان، فاکتور ریسک یا مواجهه است و شرکت‌کنندگان پس از دریافت مداخله/مواجهه/غیره انتخاب شده‌اند، مطالعه مربوطه، توصیف‌کننده یک پژوهش مشاهده‌ای است.

- اگر متن مربوطه، توصیف‌گر یک پژوهش در مورد مداخله، درمان، فاکتور ریسک یا مواجهه است، شرکت‌کنندگان قبل از دریافت مداخله انتخاب شده‌اند و محققان اقدام به تخصیص هر مداخله به هر یک از افراد نکرده‌اند (خود افراد تصمیم گرفتند، دکتر آنها تصمیم گرفت یا غیره)، مطالعه مربوطه، توصیف‌کننده یک پژوهش مشاهده‌ای است.

- اگر متن مربوطه، توصیف‌گر تحقیق در مورد یک مداخله یا درمان باشد، شرکت‌کنندگان قبل از دریافت مداخله انتخاب شده باشند، محققان در مورد تخصیص هر مداخله به هر یک از شرکت‌کنندگان تصمیم‌گیری کنند و از روش غیر تصادفی برای تصمیم‌گیری در مورد نوع مداخله دریافتی هر فرد استفاده کنند (مثلاً بر اساس علایم)، متن مربوطه، یک کارآزمایی غیر تصادفی را تشریح می‌کند.

- اگر متن مقاله مربوطه توصیف‌گر یک مداخله یا درمان باشد، شرکت‌کنندگان قبل از دریافت مداخله انتخاب شده‌اند، محققان نوع مداخله دریافتی هر فرد را تعیین و تخصیص داده‌اند و از تصادفی برای تصمیم‌گیری در مورد مداخله‌ای که هر یک دریافت کرده‌اند، استفاده نموده‌اند، تحقیق مربوطه از نوع کارآزمایی تصادفی کنترل شده است.

استفاده از دستورالعمل های گزارش دهی (نگارش) برای ارزیابی کامل بودن (کفایت) کار

هنگامی که دستورالعمل مناسب را شناسایی کردید، برای آغاز ارزیابی کفایت کار آماده هستید. هر یک از آیتم های دستورالعمل را مرور کنید. بررسی کنید که آیا هر مورد به طور کامل در متن مقاله مورد بحث واقع شده است یا خیر.

نویسندگان نباید تک تک موارد را اجرا کرده باشند، فقط باید درباره آن بحث کرده باشند. به عنوان مثال، فرض کنید در حال بررسی یک کارآزمایی تصادفی کنترل شده هستید و با استفاده از چک لیست CONSORT کامل بودن آن را ارزیابی می کنید. آیتم a11 مربوط به *blinding* است. ممکن است نویسندگان به دلیل ماهیت مداخله نتوانسته اند از *blinding* برای شرکت کنندگان خود استفاده کنند. این کاملاً خوب است! با این حال، نویسندگان باید در متن مقاله بیان کنند که این کار صورت نگرفته و چرا.

در مورد هر آیتمی که وجود ندارد یا ناقص است یادداشت بردارید. آیا اطلاعات کافی برای داوری این مقاله دارید یا آنقدر ناقص گزارش شده است که باید فوراً بررسی خود را متوقف کنید؟ اگر بسیاری از موارد مهم کنار گذاشته شده اند، ممکن است بخواهید دستورالعمل مشروح خود را برای سردبیر ارسال کنید و از آنها بپرسید که آیا مایلند روند بررسی را متوقف کنند و نویسندگان را وادار به ارسال مجدد متن کامل و جامع کنند که قابل داوری باشد. اگر ژورنالی که شما داور آن هستید از چک لیست های راهنمای نگارش یا گزارش دهی استفاده می کند و یک نسخه از آن را که توسط نویسندگان تکمیل شده برای شما ارسال کرد، کار بررسی یا داوری آسان تر می شود. چک لیست تکمیل شده باید صفحه ای را نشان دهد که هر بخش از اطلاعات در آن فهرست شده است. نویسندگان ممکن است برخی موارد را با عنوان «کاربرد ندارد» یا "not applicable" فهرست کنند. از قضاوت خود در مورد این که آیا اطلاعات موجود در مقاله نشان می دهد که چرا یک آیتم قابل اجرا نیست یا این که آیا نویسندگان باید به صراحت در مقاله به این موضوع بپردازند، استفاده کنید.

به یاد داشته باشید، خوانندگان آتی فقط به متن مقاله دسترسی خواهند داشت، نه نویسندگان برای توضیحات بیشتر، بنابراین هر آیتم باید به طور کامل در متن مقاله توضیح داده شود!

هنگامی که ارزیابی اولیه خود را با استفاده از یک دستورالعمل گزارش دهی یا نگارشی تکمیل کردید، آماده ارزیابی انتقادی متن مقاله هستید.

- آموزش‌های ویژه داوران را از طریق ناشران، مؤسسات آموزش عالی و دانشگاهیان بیابید

- درباره موضوع داوری، در اخبار و ادبیات مطالعه کنید

همچنین به اطلاع کلیه علاقه مندان و فعالان حوزه داوری مقالات می‌رساند که آکادمی پژوهش افزار اقدام به برگزاری جلسات ماهانه آموزش داوری تخصصی مقالات ژورنال‌ها توسط آقای دکتر کشتکار نموده است که در صورت تمایل می‌توانید در این جلسات ثبت نام نمایید. تا کنون یک جلسه از مجموعه جلسات دوره داوری مقالات برگزار شده است. این جلسات هر ماه ادامه خواهند داشت.

با سپاس - تیم آکادمی پژوهش افزار